

Русија од НАТО-а још није добила обраћање у ком би била изражена жеља да се обнове контакти по војној линији. О томе, као и о праву Русије да одговори на јачање војне инфраструктуре НАТО-а на својим границама, у интервјуу РИА Новостима говорио је стални представник РФ при НАТО-у Александар Грушко.

Главни командант Уједињених снага НАТО-а у Европи амерички генерал Филип Бридлав је изјавио да не намерава да обнови комуникацију с начелником Генералштаба РФ генералом Валеријем Герасимовим. У вези с овом изјавом и недавним преговорима Сергеја Лаврова и генералног секретара НАТО-а Јенса Столтенберга, да ли сад постоји основа за обнављање односа између Русије и НАТО-а? Да ли је могуће вратити односе с НАТО-ом на ранији ниво, који је постојао пре украјинских догађаја? Да ли је прекорачена линија након које нема повратка?

Засад нема знакова да ће линија Брисела усмерена на гашење сарадње с Русијом бити поново размотрена. Међутим, чули смо изјаве руководства алијансе о заинтересованости за обнављање контаката по војној линији у циљу избегавања инцидената везаних за опасну војну делатност. Ако буду дати конкретни предлози, сигуран сам да ће у Министарству Русије бити размотрени с највећом могућом пажњом.

Желим да истакнем да нисмо ми иницирали обустављање пројеката за практичну сарадњу у оквиру Савета Русија–НАТО; нисмо ми ограничили контакте и замрзнули делатност радних органа СРН. Уместо јачања сарадње с Русијом у домену заједничких интереса – било да се ради о Авганистану у области борбе против тероризма и пиратства или о ПРО – алијанса иде путем супротстављања непостојећој претњи с

истока, при чему се доследно у „гвожђу“ оваплоћују одлуке са Велшког самита. Видимо непрекидну ротацију снага САД и савезника у балтичким земљама и Пољској, ширење мисије ваздушног патролирања изнад балтичких земаља, јачање структура војних штабова у земљама централне и источне Европе, појачану војну активност земаља алијансе у Балтичком и Црном мору, пребацивање борбене технике у ове сврхе из САД у Европу, укључујући и тешку технику, ангажовање америчке стратешке авијације, стварање објеката ПРО и тачака ослонца алијансе различите намене. Алијанса и њени чланови су ове године већ организовали око 200 вежби, практично и свакодневно објављују да се нове вежбе врше. Озбиљно је модернизована војна инфраструктура земаља Ције, укључујући продужавање полетно-слетних стаза, изградњу додатних магацина и друге активности.

Дакле, ствара се нова конфигурација војног потенцијала и снага на коју ћемо морати да обратимо пажњу приликом прављења својих планова.

Међутим, у томе постоје и негативни политички аспекти. Напори у вези с такозваном заштитом источног крила НАТО-а ће стално захтевати „политичке основе“. У лексикону неких политичких посленика на Западу усталила се терминологија из времена „хладног рата“. О земљама Ције се говори као о државама у близини фронта који се налазе на „линији ватре“. Кад се политика тако преплиће с војним напорима појављује се опасност од појаве спирале трке у наоружању и препорода политичких инстинката из времена конфронтације.

Русија је више пута потврђивала своју спремност и отвореност за дијалог. Због обустављања пројеката за сарадњу губе сви, штету трпе објективни интереси осигурана безбедности Евроатлантика.

У сваком случају, мач се налази у рукама НАТО-а. Савезници ће пре или касније морати да се одлуче како намеравају да јачају евроатлантску и европску безбедност — с Русијом, без Русије или против Русије. Очигледно је да неће бити могуће да се то учини без Русије, а против Русије је превише опасно. И многи чланови алијансе који имају здрав разум то схватају.

Да ли очекујете извесно смањење активности алијансе у близини руских граница захваљујући постизању договора у Минску?

Сва зависи од тога како НАТО види путеве за обезбеђење стабилности у Евроатлантском региону. Ако чланови алијансе буду одлучили да се поводе за неким радикално расположеним члановима који траже дивиденде зато што се налазе у „предњем делу“, тешко се може очекивати да ће правац који је узет на самиту НАТО-а у Велсу бити промењен. Већ сад видимо да су ради спровођења одлука донетих на самиту одобрени одговарајући планови активности, обављају се припремни радови „на лицу места“, издвајају се финансијска средства. Инерција одлука које се донесу у алијанси је позната.

Раније су министри одбране земаља НАТО-а донели одлуку о саставу и начину комплетирања снага појачане готовости у саставу Снага за реаговање НАТО-а и одлучили су да повећају саме снаге са 13 на 30 хиљада људи. Такође су најавили оснивање шест јединица за командовање и управљање у Естонији, Летонији, Литванији, Пољској, Румунији и Бугарској. Да ли у томе постоји озбиљна опасност по Русију од стране чланица НАТО-а?

Смисао ових одлука је да се обезбеди могућност оперативног развоја борбених снага НАТО-а на источном крилу. Управо због тога су потребне одговарајуће структуре штабова. НАТО осваја могуће поприште војних дејстава у близини руских граница.

Напори на јачању источног крила противрече духу и логици одредаба Оснивачког акта Русија—НАТО из 1997. године о мерама уздржаности у војној сфери, показују колико су живе политичке представе о „правој намени“ НАТО-а — заштити од претње са истока. То је пут који никуда не води, из којег може да се изроди подривање створеног система европске безбедности, смањење предвидивости и пораст напетости у региону.

Раније је војно-дипломатски извор изјавио за РИА Новости да НАТО може да искористи јачање војног присуства дуж граница с Русијом под изговором да постоји украјинска криза, ради каснијег ценкања с Москвом после „одмрзавања“ преговора о смањењу наоружања у Европи. Како ће Москва одговорити на такву „стратегију“?

Оваква размишљања умногоме имају карактер спекулација, пошто данас нема чак ни илузије на било какву формализовану преговарачку делатност о изради новог споразума којим би се заменио Споразум о обичним оружаним снагама у Европи. Колико

нам је познато, својевремено је алијанса радила на формирању извесних општеноватовских „оквирних“ ставова о модернизацији режима контроле над обичним наоружањем у Европи. Међутим, партнери нису журили да поделе с нама своја постигнућа у оквиру СРН. Сад је, као што се зна, рад у Савету „замрзнут“ од стране НАТО-а, што перспективу наставка дијалога о Контроли обичног наоружања у Европи чини прилично магловитом. Ми смо, као и пре, отворени за разговор о томе.

Да ли по Вашој процени постоји потреба за поновним разматрањем Оснивачког акта Русија—НАТО? Да ли је он можда престао да буде актуелан?

За нас Оснивачки акт остаје један од основних договора који су настали из схватања да се безбедност може појачати само заједнички. У њему су забележени кључни принципи наших односа с НАТО-ом, пре свега, принцип недељивости безбедности у Евроатлантској зони. У њему се налазе важне одредбе о томе да алијанса неће обезбеђивати своју колективну одбрану путем додатног сталног лоцирања битних борбених снага, о томе да нема намеру и да не планира лоцирање нуклеарног оружја на територији нових чланова, о томе да ни Русија ни НАТО не сматрају једно друго противницима и да не покушавају да нанесу штету безбедности друге стране.

Својевремено тако нисмо дочекали одговор на наше предлоге за заједничко доношење и бележење конкретних критеријума за одређивање појма „битне борбене снаге“. У овим условима сами ћемо одлучивати колико су „битне“ мере за јачање источног крила НАТО-а кад је у питању безбедност наше земље. А ван сваке сумње је да стварање ракетних база у Пољској и Румунији представља фактор који битно утиче на војну безбедност и очигледно не служи стварању стабилне, мирне и неподељене Европе.

Да ли НАТО чека Украјину? Да ли је заиста могућ улазак Украјине у ову организацију у видљивој перспективи или су све изјаве о томе само политичка игра и елемент информационог рата?

Ми се, разуме се, сећамо формулације самита НАТО у Букурешту, у чијој завршној декларацији је написано да ће Украјина и Грузија „постати чланице НАТО-а“. Истичем, не да могу да постану, већ да ће постати. Овакве изјаве већ изазивају озбиљна питања која се могу упутити онима који радо говоре о праву држава да самостално доносе одлуке о чланству у овим или оним организацијама и алијансама. Кијев апелује на снаге на Западу које траже конфронтацију с Русијом. Иако свако ко здраво размишља схвата

да ће „политичка игра“ с перспективом чланства нанети ударац самим темељима европске безбедности. Желим да подсетим да је 2008. године, односно после Букурешког самита, председник Михаил Сакашвили, очигледно протумачивши ово обећање као сведочанство беспоговорне подршке од стране Запада, предузео војну авантуру против Јужне Осетије.

Командант пешадије САД у Европи генерал-поручник Фредерик Бен Хоџес је изјавио да америчка војска намерава да почне да обучава украјинске војнике у марту. Да ли то значи да један од водећих чланова НАТО-а не рачуна на то да ће ускоро бити окончана ратна дејства на територији Украјине?

Овакве намере и програми за пружање војне помоћи Украјини који се већ реализују усмеравају воду на воденицу „партије рата“ у Кијеву, стварајући илузију да се сукоб може решити војним путем. То ће отежавати напоре везане за покретање мирног политичког процеса у оквиру Минских споразума.

(Спутник)